

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG VĂN DƯ

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT
CAM SÀNH THEO TIÊU CHUẨN VIETGAP CỦA
HỘ NÔNG DÂN TẠI HUYỆN BẮC QUANG,
TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên, năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG VĂN DƯ

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT
CAM SÀNH THEO TIÊU CHUẨN VIETGAP CỦA
HỘ NÔNG DÂN TẠI HUYỆN BẮC QUANG,
TỈNH HÀ GIANG**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8620115

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Đinh Ngọc Lan

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Các thông tin sử dụng trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc, các tài liệu tham khảo được trích dẫn đầy đủ, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn.

Thái Nguyên, tháng 2/2019

Tác giả

HOÀNG VĂN DƯ

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện luận văn “Đánh giá hiệu quả kinh tế của sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP tại huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang” tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn, động viên của các tập thể, cá nhân. Tôi xin cảm ơn các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc nhất tới PGS.TS Đinh Ngọc Lan đã định hướng, chỉ bảo, dìu dắt tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn đối với tất cả các thầy, cô giáo sau đại học và các thầy cô giáo trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện về tinh thần và vật chất giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu

Tôi xin cảm ơn các cơ quan, đơn vị, các tổ chức chính trị - xã hội và bà con nhân dân tại địa điểm nghiên cứu đã giúp đỡ, cộng tác và tạo mọi điều kiện để tôi hoàn thành luận văn.

Cuối cùng với lòng biết ơn sâu sắc nhất xin dành cho gia đình, bạn bè, người thân, đồng nghiệp đã giúp đỡ tôi rất nhiều cả về vật chất, tinh thần để bản thân tôi hoàn thành được chương trình học tập cũng như đề tài nghiên cứu.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Hoàng Văn Dư

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SỸ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	4
Chương 1: TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	5
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	5
1.1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài	5
1.1.2. Các quy trình sản xuất cam sành.....	18
1.1.3. Vai trò, đặc điểm của phát triển sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP ..	19
1.1.4. Phát triển sản xuất cam sành của hộ nông dân theo tiêu chuẩn VietGAP	20
1.1.5. Những nhân tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất cam sành của hộ nông dân theo tiêu chuẩn VietGAP	22
1.2. Cơ sở thực tiễn của vấn đề nghiên cứu	25
1.2.1. Tình hình sản xuất rau, quả theo tiêu chuẩn VietGAP trên Thế giới	25
1.2.2. Tình hình sản xuất, tiêu thụ cam sành ở Việt Nam	26
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu	32
1.4. Các bài học kinh nghiệm rút ra từ cơ sở lý luận và thực tiễn về phát triển sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP.....	33
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	36
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	36

2.1.2. Điều kiện kinh tế, xã hội	37
2.2. Nội dung nghiên cứu	43
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	43
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu	45
2.3.2. Phương pháp tổng hợp và phân tích thông tin	47
2.3.3. Phương pháp thống kê phân tích số liệu	47
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	48
2.4.1. Chỉ tiêu thể hiện phát triển sản xuất cam sành VietGAP	48
2.4.2. Chỉ tiêu mô tả đặc điểm và nguồn lực sản xuất của hộ.....	48
2.4.3. Nhóm chỉ tiêu đánh giá kết quả thực hiện quy trình VietGAP (BNN, 2008).....	48
2.4.4. Chỉ tiêu phản ánh kết quả sản xuất và hiệu quả sản xuất cam sành VietGAP	49
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	53
3.1. Đánh giá về hiệu quả kinh tế phát triển sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP	53
3.1.1. Lịch sử hình thành, phát triển cam sành Bắc Quang - Hà Giang.....	53
3.1.2. Kết quả phát triển sản xuất cam sành trên địa bàn huyện Bắc Quang	55
3.1.3. Tình hình tiêu thụ sản phẩm và xây dựng thương hiệu cam Bắc Quang.....	57
3.2. Phân tích hiệu quả kinh tế của các hộ sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP trên địa bàn huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.....	64
3.2.1. Đặc điểm của nhóm hộ điều tra	64
3.2.2. Kết quả, hiệu quả sản xuất của các hộ điều tra	67
3.3. Đánh giá thực trạng và phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP tại huyện Bắc Quang	69
3.4. Phân tích SWOT đối với sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của huyện Bắc Quang	74
3.4.1. Điểm mạnh (Strengths)	74
3.4.2. Điểm yếu (Weaknesses)	77
3.4.3. Cơ hội (Opportunities)	79
3.4.4. Thách thức (Threats)	80

3.5. Một số giải pháp về hiệu quả kinh tế sản xuất, tiêu thụ cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của hộ nông dân tại huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang đến năm 2020	82
3.5.1. Quan điểm và định hướng phát triển sản xuất cam sành	82
3.5.2. Đề xuất một số giải pháp nhằm phát triển cây cam sành Bắc Quang	83
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	93
1. Kết luận	93
2. Kiến nghị	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	97

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

BQ	: Bình quân
BVTV	: Bảo vệ thực vật
CC	: Cơ cấu
CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
DT	: Diện tích
ĐVT	: Đơn vị tính
GT	: Giá trị
HĐND	: Hội đồng nhân dân
HQKT	: Hiệu quả kinh tế
HTX	: Hợp tác xã
HTXDVNN	: Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp
KHCN	: Khoa học công nghệ
KT - XH	: Kinh tế - xã hội
KTCB	: Khai thác cơ bản
NN	: Nông nghiệp
NN&PTNT	: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
QĐ	: Quyết định
SL	: Số lượng
SP	: Sản phẩm
TB	: Trung bình
TP	: Thành phố
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
TƯ	: Trung ương
UBND	: Ủy ban nhân dân
VSATTP	: Vệ sinh an toàn thực phẩm
WB	: Ngân hàng thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1.	Sản lượng cam ở 10 nước sản xuất nhiều nhất thế giới năm 2017	25
Bảng 1.2.	Diện tích, sản lượng cam ở Việt Nam	26
Bảng 2.1.	Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp huyện Bắc Quang năm 2017.....	38
Bảng 2.2.	Tình hình dân số và lao động huyện Bắc Quang giai đoạn 2015- 2017	39
Bảng 2.3.	Số lượng mẫu của các điểm điều tra.....	45
Bảng 3.1.	Diện tích, năng suất, sản lượng, giá trị cây cam sành tại 4 xã điều tra năm 2017.....	56
Bảng 3.2.	Tình hình tiêu thụ cam huyện Bắc Quang năm 2017	59
Bảng 3.3.	Thông tin cơ bản của các hộ điều tra trồng cam sành	64
Bảng 3.4.	Diện tích đất canh tác của các nhóm hộ điều tra	66
Bảng 3.5.	Tổng hợp chi phí cho vườn cam tại vùng điều tra.....	68
Bảng 3.6.	Kết quả sản xuất cam sành Bắc Quang (tính trên 1ha)...	68
Bảng 3.7.	Tổng hợp các nhân tố ảnh hưởng tới sản xuất cam sành của các hộ điều tra.....	71
Bảng 3.8.	Tỷ lệ hộ mong muốn tham gia sản xuất cam sành theo quy trình VietGAP của nhóm hộ điều tra trong thời gian tới...	73
Bảng 3.9.	Giá trị đặc thù của các chỉ tiêu dinh dưỡng đa lượng và vi lượng trong đất trồng cam sành Hà Giang.....	75

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SỸ

Họ và tên: Hoàng Văn Dư

Tên luận văn: Đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của hộ nông dân tại huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8620115

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đinh Ngọc Lan

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên

1. Mục tiêu và đối tượng nghiên cứu

1.1. Mục tiêu nghiên cứu

- Hệ thống hoá cơ sở lý luận và thực tiễn về phát triển sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP.

- Đánh giá được thực trạng sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của hộ nông dân tại huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.

- Phân tích được các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của hộ nông dân tại huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang

- Đề xuất một số giải pháp nhằm đem lại hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP của hộ nông dân tại huyện Bắc Quang đến năm 2020.

1.2. Đối tượng nghiên cứu

Các hộ hiện đang áp dụng sản xuất cam sành theo tiêu chuẩn VietGAP; các tổ chức xã hội tại địa phương có liên quan; các đơn vị cung ứng đầu vào cho sản xuất; khách hàng tiêu thụ sản phẩm cam sành VietGAP của huyện Bắc Quang.

2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng.

❖ Phương pháp thu thập số liệu

- Thông tin thứ cấp

- Thông tin sơ cấp

❖ Phương pháp tổng hợp và phân tích thông tin

❖ Phương pháp thống kê phân tích số liệu